

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Anlich (Adam)

INSERȚIUNILE:

de 1 și 2 garmond: prima-dată 7 cr.; a doua oară 6 cr.; a treia oară 4 cr. și timbru de 30 cr. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

Anul III.

Număr de Duminecă

Nr. 3.

TĂRIA NOASTRĂ.

Așa e, cum a scris Unchiașul: țăriș lor, a Ungurilor, este că silese pelelate neamuri să le învețe limba și să primească obiceiurile lor. In ce chip o fac însă această, rămâne la judecata lumii mari, care până acum nu prea i-a lăudat pentru silnicia lor. Ba dimpotrivă, nu odată Ungurii au trebuit să citească și să asculte osânde cari i-a turburat și măhnit adânc. Toate din pricina acestei virtuți (?) a lor.

De altminteri nu e tocmai lucru mare să siluești, când — vorba Românilui — ai în mână și pânea și.. ceuțitul!

Cât perd însă ei înconjurându-se ca într-o cetate cu ziduri înalte de neștiința altor limbi, earăși rămâne să se judece. Noi și fără multă desbatere credem, că nu sunt în câștig: mai mult perd neînvețând ei limbi și obiceiuri bune de la neamuri mari, de cât adună făcând Maghiari din fii slabi ai unor sau altor naționalități. Mai ales în ce ne privește, cu mândrie putem spune că nu e decât un singur oraș unde locuind la olaltă cu ei, Românii noștri să se fi prea molipsit de limba și obiceiurile ungurești. Nu numim orașul acesta, pentru-că nici într-insul nu toți, ci numai o parte — cea mai mică — dintre Români vorbește în stînul familiei lor — ungurește. Cât despre ștințuri ori sate care să se fi ungu-risat, nu prea sunt.

Ici colo, prin Sătmăr și Maramureș, câte un preot ori învățator crede că e lucru mare, s'a înălțat grozav, dacă în casa lui se vorbește ungu-rește.

Mulțimea însă, poporul, ține la limba, legea și obiceiurile sale cu o dragoste cum rar se pomeneste. Și mai ales știe să se împotrivescă cori-căror siluiri.

Șaceasta este țaria noastră. Perdem câte un om cu carte, care pentru un bolid cu linte se lapadă de neam, dar' oobștea rămâne neclintită și sunt mai multe pilde cari arată, că sate întregi de Unguri s'au romanisat, de bunăvoie, decât pilde cari să arete pe Români perduți în stînul nației ungurești. Ba în Ardeal sunt sate unde, înainte cu 40--50 de ani, erau Români ear' azi sunt Români. În vremuri de a fi noi la putere, dar' ce a făcut tot ce i-a stat în minte pentru a ne topi în alte neam putea să facem când ne-ar noue vremurile, își poate în-veni și cine.

de însuflețirea lor, noi a-darva. Mulți zic însă, că răb-darea mare ne-ar face fricoși. Nu știe însă și n'a recunoscut împărăția aceasta că soldații suni ca Românii nu sunt? Nu vedește oare aceasta că nu ne-am dat vilegia și că răbdarea țaranului român este un semn de cumințenie. . . El vede și simte că puțină nesoco-

tința numai din parte-i, ar face pe oamenii stăpânirii să-i asuprească încă și mai rău!

Cu capul de păreți nu se dă Românilui, până ce însuflețirea prea mare pe Unguri i-a făcut de au vârsat atâta sânge, încât jumătate din neamurile din țeară dacă s'ar topi în neamul lor, nici atunci nu se reculeg de nesocotințele ce au săvârșit în cursul veacurilor, mai ales de la 1526 încoace, de când au ajuns sub stăpânirea Impăratului Austriei. Resboitu-s'au ei între ei, unii ținând cu Impăratul de la Viena, alții cu Zăpolya, Tökölyi ori Rákoczy. Ca să alunge pe Nemți, cerut-au ajutor de la Turci, ear' urmarea a fost că pe cetatea de la Buda fălăit-a nu mai puțin ca o sută cinci zeci de ani steagul turcesc și alte orașe multe tot atâta vreme au fost cărmuite de pașale turcești. Până ce de pilda pe pământ românesc, în Moldova și Muntenia, Turcul niciodată n'a avut voie să-și facă o giamie. La noi în sat însă ș'acum se ved ruinele a doue biserici turcești. Ear' pe Turci tot Nemții i-au alungat din Țeara-Ungurească din Ardeal. Eugen de Savoia i-a nimicuit, după cum earăși tot atât de adevărat este, că și în Țeara-Ungurească cel care i-a bătut nu odată, a fost Românul Ioan Corvin, care a dat terii și pe „regele cel mai drept“.

Și am mai putea întreba: ce le-a folosit Ungurilor că în veacul trecut Frangepan și soții au murit sub seculare ear' Rákoczy-estii au trebuit să moară prin streini, departe de patrie? Să vedem chiar renașterea lor, vremurile de la 1834 încoace, când intră în luptă „înțeleptul“ lor Deák și Széchenyi, numit de ei „cel maimare maghiar“.

Intr'adevăr, au dat pilde înălțătoare cum trebuie să lupte pentru drepturile naționale. Baronul Wesselényi fusese osândit la trei ani temniță, Lovassy la 10 ani, Lapsánzky tot atâta, (în anii 1834—35) ear' Kossuth la 4 ani, pentru-ca în urmă să ajunga însă nu la bine, ci la . . . revoluție și în vara anului 1849 să depună, la Siria, armele înaintea Muscalilor. Tot însuflețirea i-a cumpenit! Din impas numai prin cumințenia lui Deak au ajuns să scape.

Insuflețire da, să aibă ori-ce popor căci altminteri se ticăloșește și pere. Dar o însuflețire cumințe, ear' nu să dai cu barda în lună. Insuflețire pentru ce e bun și drept, ear' nu care să te facă a trece măsura, a te arunca spre povârniș, a te răboi cu împărății și neamuri cu cari în bună pace și înțelegere trebuie să trăiești.

Fără indoială că e o slăbiciune a lor să nu țină măsura dreaptă în însuflețire, după cum e o țarie a neamului nostru că nu-și perde niciodată cumpătul, fie la rău, fie la bine.

Țaria aceasta — virtuțile aceste ale noastre — să o sporim și n'avem să ne temem nici de siluire nici de însuflețirea lor.

Russu Șirianu.

Proces de presă. Eri am primit actul de acuzare în procesul de presă ce ni-s'a întentat pentru articolul „Țeară fericită“ apărut anul trecut în ziarul nostru, articol în care se vorbea despre hoțiile ce se săvârșesc în Țeara Ungurească. În actul de acuzare se zice că prin acel articol am atârnat în potrivea . . . domnilor!

Procesul e sorocit pe ziua de 22 Februarie, înaintea Curții cu jurați din Oradia-Mare.

Regele României, după cum se telegrafiază din Constantinopol și scriu și unele ziare române din București, va merge în primăvara aceasta (în Aprilie) să întoarcă visita regelui Sârbiei și prințului Bulgariei.

LUPTA SÂRBILOR.

Spusesem de mai multe ori, că comunele bisericesti sârbești se alăturază rînd pe rînd la petiția, ce au înaintat-o cei din Neoplanta către M. Sa, și în care se plîng de nedreptățile și asupririle ce îndură biserică sârbească de la stăpânirile ungurești. În timpul său și publicasem un act din acea petiție.

Până acum s'au alăturat 103 comune bisericesti, în zilele din urmă a făcut astfelși comunitatea sârbească din Budapesta.

Ședința comitetului popular fundat în 1848, fost presidată de deputatul guvernamental Stefan Joanovits, iar funcția de notar a îndeplinit-o Stefan Popovits, d'asemeni deputat din tabăra stăpânirii. S'a luat hotărîre în înțeleșul, că comitetul parochial din Pesta pârținește Memorandul Sârbilor din Neoplanta, și îl primește de al său. Tot odată s'a mai hotărît, ca pe lângă Memorandul Sârbilor din Neoplanta să se mai trimită M. Sale încă o rugare din care reproducem următoarele:

„Guvernele M. Voastre, nu și-au exercitat drepturile de inspecționare în mod constituțional, ci hotărîrile congreselor noastre le-au călcat în picioare, după-cum le-a plăcut și le-au schimbat după plac și numai schimbate le-au prezentat M. Voastre pentru a fi sancționate.

Cu durere am văzut apoi, că nici aceste hotărîri puse cu puterea în cărca bisericii noastre nu s'au respectat de către stăpânirile răspunzătoare, congresele nu le-a convocat în termenul pretins de lege, cu congresele convocate au tractat în mod neconstituțional, după-cum s'a întemplat și la congresul din anul trecut, la care stăpânirea prin comisarul seu a vrut să schimbe și ordinea de zi. Tot cu durere am esperiat, că aceste fapte neconstituționale ale stăpânirii au adus cu sine necinstirea legilor, chiar și din partea celor mai înalte autorități autonomiste, și și din partea comisiunii congresuale“ etc. etc.

Eată unde s'a ajuns cu goana pornită în potrivea bisericilor naționale. Până și Sârbii guvernamentali cum sunt deputații Jaunovits și Popovits încă se scoală cu țarie în-

potrivea stăpânirii păgâne, care vrea să nimicească biserica creștină, ca pe ruinele ei să pună temelie templului ovreesc și păgân.

Chestiunea desarmării.

Petersburg, 12 Ianuarie.

O circulară a ministrului afacerilor străine către reprezentanții Puterilor, în privința chestiunii desarmării, constată că, cu toată primirea calduroasă făcută primei circulari asupra acestui subiect de Puteri și de toate clasele societății în lumea întreagă, mai multe Puteri au procedat la înarmări noi, silindu-se să mărească forțele lor militare.

Cu toate acestea, guvernul imperial este de părere că ar fi cu puțință să se procedeze la un schimb prealabil de idei între Puteri, în scopul de a pune capăt creșterii înarmărilor, și să prepare posibilitatea de a preveni conflictele armate, prin mijloace pacifice.

Circulara propune ca program prealabil a lucrărilor conferinței:

1) o înțelegere, stipulând ca forțele armate să nu se mărească și pe mare, precum și bugetele armate să nu se potolească pe un timp de pace în vederea unui studiu eventual al reducerii efectivelor și bugetelor;

2) oprirea construcției de nave de război și a flotă noi arme de foc, ca și Episcopul Poprecum și a acelor adoptate actualmente 64 date pentru puști și tunuri;

3) limitarea întrebunțării, în războaie, a explozivelor de putere formidabilă. Oprirea de a se arunca proiectile sau explozive de la înălțimea baloanelor;

4) oprirea întrebunțării în războaie navale, a vapoarelor-torpile sub-marine sau plutitoare, sau alte mașini distrugătoare de aceeași natură. Angajamentul de a nu construi în viitor corăbii de resbel cari sparg;

5) aplicarea convenției din Geneva la războaiele maritime;

6) neutralitatea bastimentelor însărlinate cu scaparea naufragiaților în timpul sau după luptele navale;

7) revisuirea declarației în privința legilor și obiceiurilor resbelului, elaborate în 1874 la conferința din Bruxelles, rămasă neratificată până azi;

8) acceptarea în principiu a întrebunțării bunelor oficii ale mediațiunii și arbitrajului facultative pentru casuri ce se pretează. Înțelegerea în privința modului lor de aplicare.

Circulara declară ca bine-înțeles că toate chestiunile privitoare la raporturile politice ale Statelor și ordinea de lucruri stabilite de tratate, vor trebui să fie cu desăvârșire excluse din deliberările conferinței.

Circulara termină zicând că Țarul crede că ar fi folositor ca conferința să nu se ție în capitala vruneia din Puterile mari. E vorba să se țină la Bruxelles (Belgia.)

BARBARIA DELA ORADIE.

Eată actul prin care d. *Lucian Bolcaș* a fost dat afară din toate școlile înalte din Țeara Ungurească:

Dela directorul academiei de drepturi din Oradia-mare.

Nr. 201.

În sensul ordinului Exc. Sale al d-lui ministru de culte și instrucțiune publică, de datul 12 Ianuarie Nr. 2, citat fiind *Lucian Bolcaș*, student în drepturi de anul al IV, înaintea ședinței ținută în 15 Ianuarie a autorității academice disciplinare spre a i-se publica hotărârea validă adusă în cauza cercetării decursă în contra sa, d-rul *Bozóky Alajos*, cons. reg., director, i-a publicat în următorul mod decisiul disciplinar:

Domnule Lucian Bolcaș!

La 25 Octombrie anul trecut ți-am comunicat, că toate actele procedurii disciplinare făcute contra d-tale pentru răsturnarea disciplinei academice produsă prin agitațiunile tale naționaliste, conform § ului 54 al regulamentului disciplinar se aștern Exc. Sale d-lui ministru reg. de culte și instrucțiune publică spre a aduce hotărâre finală.

Anume după citatul §. 54 în casurile de transgresiune comisă între împrejurări deosebit agravante hotărârea pedepsei disciplinare cade afară de cercul de competență al autorității academice și e rezervată d-lui ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică, către care colegiul profesorilor face reprezentanțiune motivată alăturându-i-se procesul-verbal dresat în afacere.

De și colegiul Academiei a propus numai îndepărtarea d-tale dela *Academia reg. din Oradia-mare*, Excelența Sa d. ministru, a luat drept împrejurare cu deosebire îngrâunătoare purtarea ce ai dovedit după încheierea cercetării disciplinare și rolul ce ai avut la congresul studențesc din *Turin*, unde în modul cel mai nepatriotic te-ai nisuit a te valida nu ca un membru al studenției din patrie, ci ca reprezentantul separat al studenției române, numai ca și prin aceasta să demontezi în contra caracterului unitar și național al statului maghiar — și te-a echis odată pentru totdeauna dela toate școlile superioare din *Ungaria*, ca adaosul, ca absolutul și diploma ce eventual ți-ai câștigat la vre-o școală superioară afară s-au lăsat de sine stătătoare și se considera ca invalid, din *Ungaria* nu te vor nostrifica.

Această dispoziție intră în vigoare imediat după publicare.

Imbogățirea familiei Tisza.

Tiszaistii. Vânătoare după avere românească. Canalizare ori înșelătorie? Canalizare la poruncă. Protestul Românilor jefuiți.

E indeobște cunoscut, că baronul *Bánffy* tot ce face, la sfatul bătrânului *Tisza* face. *Tisza Kálmán* e general, ear' *Bánffy* caporalul, a cărui chemare e să ducă în deplinire tot ce *Tisza* bătrânul voește și tot ce ceilalți *Tisza*ști doresc, dintre cari fiul generalului, contele *Tisza István*, cascade chiar și după prezidenția guvernului.

Leagănul *Tisza*știlor e *Bihorul*, care și simte în deajuns nenorocirea d'a fi dat țării familia *Tisza*, care de vr'o 20 ani încoace aproape singură a avut frânele țării în mână. Câtă vreme pe fotoliul ministru prezidențial a șezut bătrânul *Tisza Kálmán*, s'a îngrijit, nu ca țara să și-o fericească, ci ca averea-i să-i crească și să se mărească.

Norocul lui, că *Bihorul* n'a fost locuit de *Maghiari*, căci atunci opoziția ar fi făcut o larmă de s'ar fi auzit și afară din țeară. Așa însă, având d'a bieli pe bieții *Români*, inimile opozițiilor *Unguri* nu s'au înduioșat, ci din potrivă s'au înveselit, căci la urma urmelor, tot e mai bine să treacă o avere românească în mâna unui *Ungur*, fie și liberal decât ca să rămână proprietate a unor — trădători de patrie, cari după a lor închipuire, dăraburirea țării o vor.

În nesățioasa lor poftă d'a se îmbogăți, *Tisza*știi și au acaparat averi comunale și de

ale singuraticilor, pe niște prețuri de nimica. De multe ori cumpărau jugărul de pământ cu câte un preț de batjocură, 1 fl., zi un fl. val. aus. Aceasta o spune „*Hazánk*” în nrul seu dela 22 Ian. și foile românești, au spus de mult aceea ce tot *Bihorul* știe.

Ajuns în stăpânirea unor moșii întinse, bătrânul *Tisza Kálmán* avea nevoie, ca pe aceste moșii să și-le facă mai prețioase, să le ridice valoarea.

Ce și-a gândit?

Toate țările mai de dai *Doamne* încep a-și canalisa rurile, ca să facă pământul mai roditor. De ce nu s'ar face și în *Ungaria* așa ceva?

Și pentru-ca să facă „probă” a pus la cale regularea *Crișului negru* așa fel ca și averea-i proprie să i-se „reguleze”. Societatea pentru regularea *Crișului*, alcătuită pe sprinceană, adică: din tot soiul de *shugarnici*, cari sunt plătiți și înfundați cu bani de stat, a hotărât îmbinarea celor două *Crișuri*, adică a celui negru cu cel repede, printr'un canal, care să se înceapă la *Tărjan*.

Prin canalizarea aceasta, una din trei părți a apei nu prea mare — a *Crișului repede* va trece peste 12.000 de jugere pământ arător.

Pământul acesta arător, însă nu e al bieților *Români*, căci de mult a trecut în familia atot puternică a *Tisza*știlor. Intreagă luncă dela *Rădvan* și hotarul *Gestului* întreg e în stăpânirea numai a serciorilor *Tisza*ști, numai pomenind nimic despre așa numita mocirlă *Ecsed*, peste care s'a croit o linie ferată, care a sârcit comunele românești.

Această canalizare va costa preste 150.000 fl., nu pe familia *Tisza*, căci ea nu are bani pentru așa ceva. Vor plăti însă bieții *Români*, cari din partea canalizării pot muri de foame. Dar' nu numai că vor plăti cele 150.000 fl. dar' sermaneale comune românești vor mai avea de suferit încă și alte necazuri, căci feiul cum se pare la cale canalizarea va răpi bieților *Români* încă multe zile de lucru în slujbă tocmai pe când și lucrul câmpului e mai îngrămădit.

Vineri a fost săptămâna s'a ținut o consfătuire a trimișilor și imputerniciților comunelor pe care le privește, adică ai celor comune, care prin oamenii dela comitat ai lui *Tisza Kálmán* au fost declarate ca interesate.

Ori cât de blajini și de „*lasă-mă să te las*” sunt fruntașii comunelor din *Bihor*, totuși nu au putut răbda, să nu-și ridice glasul în potruva adevăratei hoții ce se face cu averea comunelor românești și a locuitorilor sârciți. Trimișii toți s'au ridicat în potruva planurilor de canalizare și au protestat în potruva jafului botezat: „*îmbunătățirea pământului și deci și a țăranilor (!) agricoli.*”

Îndeosebi dl protopop gr.-catolic din *Giriș*, *Samuil Bota*, a desvilit toate apucăturile celor cu canalizarea și a declarat, că nu va suferi ca, să i-se iee poporului și bucurura din gură, pentru ca să se ude moșia *Tisza*știlor.

„*Cu puterea, cu forța, puteți să ne omorâți.*” — le-a spus celor dela comitat, care erau față — dar' nu veți putea să ne faceți ca de bună voie să lucrăm la ruinarea însuși a comunelor noastre — a zis dl protopop *Samuil Bota* și toți trimișii comunelor l'au aplaudat, ba până chiar și inginerul superior dela societatea de regulare a *Crișului Repede*, care și are sediul în *Oradia* încă a vorbi în potruva canalizării.

Cu toată lupta îndârjită ce au întreprins o *Români*, nu vor putea împiedica planurile *Tisza*știlor, căci ei sunt mari și tari și toți slujbașii din *Bihor* trebuie să-i asculte și să se supună voinței lor.

De altmintreți cauza dreaptă a comunelor nu va putea fi înmormântată, căci e do-

vedit că vre-o 15 comune nici nu au fost încunostițate, ca să iee parte la consfătuire, trimițând delegați. Aceasta s'a făcut cu țelul mișelesc d'a le înfășoșa, ca și când s'ar învoi la canalizarea *Crișului*.

Iată cum și cu ce mijloace se despoae bietul popor român. Când nu-l sug *Ovreei*, se apucă *Tisza*știi, ca să nu aibă tichă și, odihnă în moșia frământată cu sângele strămoșilor și udată cu lacrimile bieților țărani *Români*.

Până când, *Doamne*, mai răbda-vom, ca nesătui să-și bată joc de avutul nostru?

Mănișor.

Dela Bocșa-Montană.

Răposând nu de mult deputatul dietal al cercului electoral *Bocșa*, *Szögyény László* s'a făcut vacantă în cerc. Partida guvernamentală în conferința sa ținută în *Bocșa-Montană* a candidat pe protonotarul comitatens *Dr. Pach Avramescu*. Alegerea numitului candidat s'a și ținut Marți în 12/24 Ian. a. c. când se înțelege neavând contra candidat a ales cu aclamațiune.

Români fiind în pasivitate în general, nu au luat parte fără numai antiștii com. și câțiva rătăciți îndemnați parte de beuturi, parte din interes. Preoții și învățătorii noștri din acest cerc mai toți au respectat concludus conferinței naționale din *Sibiu*, neluând parte și fiind pasivi. Durere ca să se adeverească proverbul că nu este pădure fără lupi și uscături s'au afiat și între preoții și învățătorii românești uscături cari spre disprețul general românesc și spre scandalizarea străinilor au luat parte.

Spre a-i cunoaște și Onoratul public cetitor, vin a vă arăta spre a se păzi în viitor popo ul de cursele lor. Dintre preoți s'a văzut pâr. *Const. Pașian* din *Ocna de fer*, *Simeon Popu*, numit popa *Sima* din *Fizeși*, *Nestor Damsa*, numit și oiașă perdată din *D.* apoi *Vasilie Teran* și *Nicolae Popovici* din *Ramni* și preotul din *Gerliște* gr.-cat. Dintre învățătorii au luat parte *Nicolae Popovici* din *Barbos*, *Vasilie Popovici* din *Rimia* și ce rău mara mai mult este că și învățătorul pensionat *Dimitrie Novac* din *Fizeși* încă a luat parte pe că — ud până acum am avut bucurie a-l vedea luptând alături cu colegul său răposat *M. Țapu*.

Nu pot întrelăsa a nu mi exprima satisfacțiunea văzând că numai puțini alegători români au însoțit pe numiții preoți și învățători. Dovadă că poporul e mai conștios de datorințele sale naționale decât susnumiții preoți și învățători.

O întemplantare nostimă nu pot lăsa a nu o aduce la cunoștință. Proclamându-se de ales candidatul susnumit unii alegători însăși după aldămașul și papricaș, făgăduind la astfel de alegeri, așteptau cu gurile căscate să li se împartă. Nefiind însă pregătiți cu mâncările așteptate și fiind în aceea zi în *Bocșa* rom. tîrg de săptămână, au cumpărat de la un cărnătar toată proviziunea ce a avut-o la dispozițiune, aruncând cărnății în sus peste puțini alegători și nelegători ce au fost cari prindeau cu o sete și foame nespuse se îmbulziau unii pe alții ca să prindă câte unul.

Între acestia s'au observat și fostul executor din *Ramna* *Ioan Simu*, care deși a prins un cărnăț, alții mai vrednici de cât densul l-au smuls din mână, rămânând cu nimic.

Mă mir cum de unii fosti naționaliști ca *Nicolae Cocoși* și alți de pănura sa, cari la candidatură au luat parte, în ziua de alegeri au avut țaria de caracter sau rușine de disprețul poporului de nu au luat parte. Fie ori și cum. noi numai a bucura ne putem dacă cel puțin la astfel de ocațiuni nu-și uită de datorințele lor de *Români*.

Învitare la abonament

Decshidem prin aceasta abonament pe *Quart. I* respective semestrul *I* 1899 la

„**TRIBUNA POPORULUI**”

Condițiunile de abonament, înscrise și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În *Monarchie*:

Pe un an fl. 10.—
Pe 1/2 an „ 5.—
Pe 1/4 an „ 2.50
Pe o lună 1.—

Pentru *România* și străinătate.
Pe un an franci 40.—

NUMERUL DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, având o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus popora de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul poporal dela numărul de *Dumineca*.

Administrația
„**TRIBUNA POPORULUI.**”

ULTIME ȘTIRI

Din *Halmagiu* primim știrea că în urma intervenției energice a dlui dr. *St. C. Pop*, avocat în *Arad*, preotul *Giurgea* a fost pus în libertate. Din resbunare adecă, pentru-că numitul preot la alegerile comitatense s'a purtat brav, oamenii stăpânirii au ticluit un proces împotriva d-lui preot îndată după alegeri și l'au pus în arest preventiv, unde l'au ținut două luni.

Vom reveni pe larg asupra acestei nemai pomenite prigoniri.

Din *Sânt-Ana*.

Judele de instrucție *Nytró Géza* a pus eri în libertate 3 dintre *Nemii* arestați. Alaltăori a fost în comună locuitorul de vicispian. Se pare hotărât ca o companie de soldați să fie trimisă din sat.

Cei arestați sunt păziți tot în sala mare a birtului *Zimmermann*. Cercetarea are să mai țină câte-va zile.

Alegere de preot. Ni-se scrie, că preotul *Terentiu Oprean*, din *Lipova* în *Dumineca* trecută fu ales de preot în frunțașă comună *Cenadul sârbesc*. Corespondentul nostru de acolo se miră, cum de dl *Oprean* lasă *Lipova*, unde dlui a fost atât de stimat și unde parochienii atâta l'au respectat și cinstit, încât în toate posturile onorifice l'au ales: în reprezentanță, l'au ales apoi de președinte al comitetului parochial și toate aceste slujbe onorifice le a îndeplinit cu scumpătate, ceea-ce numai spre cinste li slujește.

Corespondentul din *Lipova* ne roagă să întrebăm pe părintele *Oprean*, ce-l îndeamnă să părăsească turma, care așa de ascultătoare a fost iubului ei părinte; ce l'a îndemnat să părăsească locul unde așa mare lipsă e de dînsul?

Și erăm, că vom și primi un răspuns.

Bánffy se duce.

Budapesta, 26 Ianuarie

Acuma e lucru sigur, că *Bánffy* pl. Vorba este numai de o săptăm. cel mult două. Mai mult n'o po.

Adaos către biografia P. Sale episcopului *N. Popea*, publicăm azi după „*Familia*” se mai ia următoarele: O Sale cea mai meritorică și prețioasă valoare pentru istoria noastră națională și politică e „*tribuna*”, metropolitului *S.* care a apărut volumul I. Dorim Preasfinției Sale încă lungă și să vedem curând și urm. la această mare operă, ceea ce s'a pus de altfel în vedere.

NICOLAE POPEA.

Congresul electoral al bisericii gr.-ort. române din Transilvania și Ungaria, ținut înainte de Crăciun, a fost împărțit în două partide. Majoritatea, precum scriserăm în Nr. trecut, a ridicat în scaunul arhiepiscopesc și metropolitan, pe Pr. S. Sa episcopul Ioan Meșianu din Arad; ear' minoritatea, o considerabilă minoritate, a votat pentru Pr. S. Sa episcopul Nicolae Popea din Caransebeș.

Episcopul Popea este o decoare a clerului căruia aparține, un fiu devotat națiunii sale, care atâț pe terenul bisericesc, cât și pe cel cultural științific literar și-a atras de mult recunoștința și stima națiunii.

Nicolae Popea s'a născut în Satulung aproape de Brașov, la 17/29 Februarie 1826 și a fost cel mai mare între cei șapte frați și o soră, cu cari cerul binecuvântase pe părintele seu Neagoe Popea care fusese paroch în comuna aceea și anume la biserica de sus cu hramul Adormirii Maicei Domnului.

Părintele său a încetat din viață; dar' mama, Voica n. Verza Popovici, a avut rara fericire de a-și vedea fiul impresurat de devoțiune și împodobit cu toiagul episcopesc.

Asemenea tră-se zai mulți frați ai săi, ocupând funcțiuni onorifice de preoți, profesori etc.

Numele-i din botez a fost Neagoe, pe care însă li schimbă în Nicolae, nume ce-a adoptat în urmă și intrând în tagma monacală.

A început să studieze la Brașov, unde a terminat clasele gimnaziului inferior; de acolo s'a dus la Blaj, aici a făcut anul de „poesie” și primul an de filosofie; anul al doilea, precum și cursul de drept, l'a făcut la Cluj, terminând în etate de 21 ani.

Alegându-și cariera bisericească, fu trimis din partea eparchiei ardelenene la facultatea teologică a universității din Viena, unde tocmai studia și actualul episcop gr.-cat. al Orăzii-Mari și alți tineri, cari în urmă ocupară înalte funcțiuni bisericești.

Terminând, nu se aplică îndată pe terenul bisericesc, ci intră în serviciul administrativ politic. În memorabili ani 1848/9 funcționează în calitate de cancelist la guvernul ardelenesc, apoi fu numit protocolist și în urmă concipist la pretura c. r. din Deva, de unde la 1852 fu mutat la Someșu Mare în calitate de actuar și apoi adjunct la judecătoria c. r. de acolo, unde lăasă suveniri plăcute, despre cari contemporanii povestesc multe episoade interesante.

Aici intră o schimbare în viața sa. Părăsi serviciul civil și se întoarse la biserică.

Marind tocmai atunci Dr. Grigorie Pantazi, care purtase officile de protosincol, profesor de teologie și secretar consistorial, episcopul Șaguna îi oferi locul vacant. Popea, crescut pentru biserică și cu înclinări pentru păstorirea sufletească, primi, intră în tagma monacală și încă în anul acela ajunsesse protosincol.

Tot în anul acela, 1856, fu numit secretar consistorial, profesor de teologie și administrator al protopresbiteratului Noerich.

De aici datează activitatea lui pe terenul bisericesc-cultural. Dotat de natură cu talent ager, moștenind un zel neosebit, având drept model pe episcopul Șaguna, lângă care servia, se puse cu toată energia în serviciul bisericii și școlii, producând pretutindenea niște rezultate îmbucurătoare, cari îl îmbărbătau la stăruința tot mai nouă, la întrec-

dreaptă, tot dinsul i-a dat ajutorul cel mai puternic. Spiritul lui s'a contopit într'atâta în al lui Șaguna, încât părea o parte integrantă a aceluia. Ca profesor, ca asesor consistorial, ca administrator protopresbiteral, ca deputat sinodal și congresual, ca vicar și archimandrit, a fost pururea un drept reprezentant al modelului său, a cărui biografie nici n'a putut-o serie condeiu mai competent decât al lui. Ear' după moartea nemuritorului arhiepiscop și metropolit, apoi mai târziu după mutarea lui Ivașcoviți la Carlovăț, pe timpul vacanțelor de scaun, tot el conduse archidiaconia și consistorul, meritându-și recunoștința generală pentru zel neobosit și înțelepciunea blândă.

Afară de terenul bisericesc-școlar, îl vedem luptând și pe arena politică. La 1863 a fost deputat în dieta din Sibiu, mai apoi și la

NICOLAE POPEA.

prinderi tot mai mari, la succese tot mai strălucite.

Această activitate aduse la 1864 titlul de asesor consistorial; ear' în aceeași ocaziunea sinodului care ordonă consistorul pe temeiul „statutului organic” arhiepiscopului și metropolitului Andrei br. de Șaguna îi numi vicar episcopesc; în anul următor fu chirotesit ca archimandrit.

Ar trebui să dispunem de spațiu mai mare pentru ca cel puțin să putem schița toată activitatea lui din timpurile acele. Ajungă a spune, că n' uriașa lucrare a lui Șaguna pentru reorganizarea bisericii sale, pentru restabilirea mitropoliei române gr.-ort., pentru crearea statului organic și multe altele, sute și mii de lucruri, relative la biserică și cultură, tot Nicolae Popea i-ă fost mâna

senatului imperial. Ear' la 1881 fu ales unul din presidentii conferinței naționale din Sibiu și president al comitetului național.

Pe terenul cultural îl vedem stăruind și lucrând în greu la înființarea Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român, al cărei membru fondator. A venit îndată la început. Pricepând înalta însemnătate a unui teatru național, se înscrie membru pe viață la Societatea pentru crearea unui fond de teatru român. Asemenea sprigin dete și Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu; precum și altor societăți bisericești și culturale.

În literatură încă are un nume bun. Din lucrările sale literare cele mai de frunte sunt: „Vechia mitropolie ortodoxă română a Transilvaniei” care a apărut la 1870 și

„Biografia arhiepiscopului și mitropolitului Andrei br. de Șaguna” publicată la 1879. Aceasta din urmă a fost premiată de sinodul archidiaconesc; ear' pentru întreaga sa activitate literară Academia din București i-a oferit titlul de membru onorar.

Trecutul seu plin de merite i-a creat în opiniunea publică română un titlu la stima de obște, încât sinodul electoral din Caransebeș, după moartea episcopului Popasu, în 1889, l'a chemat aproape unanim în scaunul episcopesc vacant. La 11/23 Iunie același an a fost hirotonit întru episcop, în biserica din Cetatea Sibiu, de către arhiepiscopul și mitropolitul Miron Romanul, asistat de episcopul Ioan Meșianu și de alți demnitari bisericești, fiind de față și o delegațiune a eparchiei Caransebeș. Instalarea solemnă în scaunul episcopesc la Caransebeș s'a făcut la 2/14 Iulie prin Pr. S. Sa episcopul Ioan Meșianu al Aradului.

De atunci și până acuma, episcopul Nicolae Popea a fost totdeauna la înălțimea chemării sale, guvernând eparchia cu zel și stăruind a ridica starea morală și culturală a ei. De câte ori cauza publică cerea ajutorul, totdeauna îl văzurăm la locul seu, lucrând împreună cu ceilalți arhierici pentru revindicarea drepturilor noastre naționale și bisericești-școlare.

Caracterul său blând dar' decis, bunătatea sa de model, zelul seu neobosit, stăruința sa neclintită, sîrguința-i de fer și energia-i ardentă, sunt tot atâtea calități strălucite ale sale, cari de mult i-au scris numele în cartea fruntașilor neamului românesc.

Pe lângă aceste date pe care le luăm din „Familia”, nrul ultim, mai adaugem, că la anul 1874 actualul episcop dela Caransebeș a intrunit la alegerea de Metropolit 40 voturi, față cu 64 primite de fericitul episcop Ioan Popasu, care nefiind înțarit s'a făcut o adoua alegere, când aderenții lui Popea au dat bile albe, așa că bilele albe au fost mai multe decât voturile date lui Miron Romanul, care rămăsese în minoritate și altfel. Purcezându-se la a doua votare pe atunci vicariul archidiaconescan Popea a intrunit 31 voturi față cu 51 voturi, date reșosatului Mitropolit Miron Romanul.

Ear' la congresul din 1889 Episcopul Popea a intrunit 41 de voturi față cu 64 date episcopului din Arad, Ioan Meșianu.

Acesta e bărbatul al cărui chip l'am dat și în foaia noastră și ale cărui fapte bune pentru biserică, școala și neamul său sunt îndeobște cunoscute.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI”.

Cugetări.

Scoală-te de vreme și apucă-te îndată de lucru.

Nu lungi serile și dă-le vieții de familie; iar, dacă din nenorocire n'ai familie, citește o carte care să te instruiască și să te odihnească.

Dacă-i de făcut vre-un lucru grabnic, scoală-te mai de vreme, dar nu te culca mai târziu.

Dup' ce mănânci puțin.

Nu te apuca de un lucru până n'ai isprăvit pe cel vechiu.

Nu lucra nici o dată în grabă și pierde nici un minut când lucrezi, căci face mai bine și mai iute pe cât dacă te-ai gândi.

Nu sta neocupat nici o clipă, muncă ori te odihnește, dar nu-ți pierde nici o dată vremea.

Un minut la cărciumă e mai mult timp pierdut, de cât dacă te ai juca un ceas cu copii tăi.

Omul înțelept nu crede în stabilitatea lucrurilor.

Nu mai inimile naive cred în durabilitatea infinită a adevăratei bucurii.

Înțelepții au dorințe, cari se pot și împlini; numai nebunii doresc absurdități ne-realizabile.

GHICITURĂ*.)

Un tată s'a dus cu ficiorul în peșit la o fată. Aflând numai fata singură acasă au întrebat-o: „Fată, de câți ani ești?”

Fata a răspuns: „Sunt de atâta, mama încă pe atâta. Tata, cu 5 ani mai bătrân decât mama și toți trei avem 100 de ani.”

Trimisă de Dim. Stoi.

Numele celor cari vor deslega-o, le vom pu Redacția.

Poesii populare.

Nu bate D' amne pe nime
Cum ai bătut earba n spine,
Și cum m'ai bătut pe mine.
Trag în rău ca alți n bine,
Tot mă mir ce-o fi de mine?

Câte mândre-am avut eu,
M'ar putea pune birău;
Ear' pe câte am lăsat,
M'ar putea pune jurat.
Dragu mi nevasta naltă
Că'mi dă gură peste poartă;
Dară cea mai mitutea
Să n' tindea și n'a jungea;
Dar rupsă gardul de șură
Și veni de mi dădu gură.

D'aș trăi cât aș trăi,
Fată mare n'aș iubi;
Ci aș iubi o copilă,

Să fiu vara cu drăguță
Și earna cu nevăstuță.

Iubește mândro iubește
Și de dujmani te păzește!
Că dujmanii multe-ar zice
Dragostea ca să ni-o strice
Strice ei, un drac să-i ia
Că eu zeu mă ș'iu purta.

Păsărică, albă n' pene,
Spune mândri că n'am vreme
C'am o cățea de muere,
De toată lumea mă teme
Și de lună și de stele
Și de vecinile mele.
Uită-te mândro și vezi,
Pentru cine somnu-ți perzi.
Pentru un drac cu ochii verzi
Nici nu-s verzi, nici mohorțiți,
Numai cumu-s mai urțiți.

Culese de: Nicolau Hanza.
Învățător.

CUVĒNTUL NOSTRU.

In fața intențiunii, de a scoate un supliment școlar la „Foaia Poporului“ din Sibiu, venim a da expresiune adâncii noastre mâhniri sufletești, și a protesta solemn în contra unui asemenea atac îndreptat direct în contra culturii noastre naționale, cât timp distincții profesori din Sibiu, parași sunt a eđa, pe lângă mari sacrificii „Foaia pedagogică“, care a reprezentat cu demnitate școala română, fără considerare la caracterul ei confesional.

Rugăm pe frații colegi gr.-cat., să urmeze exemplului nostru de odinioară, și precum noi și Venerabilele noastre consistoare gr.-or., la timpul seu, am spriginit „Școala română“ și „Școala practică“ a distinsului pedagog Vasile Petri, fără a face scrupului, că acele erau redactate de un gr.-cat.

Rugăm-i cu frățescă iubire, să se avente la acel înalt sentiment al iubirii de neam, și desbrăcându-se de ori și ce veleități confesionale, să spriginească cu dragă inimă „Foaia pedagogică“, care reprezintă sfânta cauză a școlii române.

Onor. Redacțiunii a „Foi populului“ trimitem cuvântul nostru cerut, trimitem rugarea noastră respectuoasă, să binevoască a se ridica peste ori și ce considerații de partid și confesionalism, și a nu permite, ca chiar „Foaia populului“ să păsească în contra existenței unei distinse foi școlare române. Așteptăm în aceste zile grele, o ținută serioasă și deamnă de un organ eminent național, a cărui chemare sfântă este, a promova chiar interesele organelor noastre de specialitate, a uni și consolida poporul român în acțiunile sale culturale, ear' nu a' l' divisa după tabere confesionale.

Videant consules!

Timișoara, 27 Decembrie 1898.

Iuliu Vuia, Aureliu Badescu, George Subu, Ioan Neamtu, Petru Jurma, Iulia Magdu, Iosif Anuica, Damian Sebeșan, Vasile Drăgan, au și se vor nostrifică, Drăgan, cu dispoziție totuși, diat după Traian Telescu, Petru George Daina, George Găescu, Petru Belgia, Atanasiu Baicu, Iulian Barzu, Constantin Micu, Stefan Ghere, Eremia Popovici, Ilie Adam, Dumitre Suciu, Iuliu Putici, Iosif Roja, Emanuil Barbulescu, Parteniu Lazar, George Baderca, Efram Hedeșan, Avram Blasiu, George Gruin, Dimitrie Roman, Petru Puta, Paul Joi, Paul Trăilescu, P. Ludae, Nicolae Stefanovici, Petru Aga, Ioan Raț, Coriolan Murășan, Iuliu Ona, Corneliu Popovici, Sofroniu Racovițan, George Caba, Iulia Ardelean, Paul Baran, Sofia H. Florescu, Sidonia Nigă, George Spên, Toma Muntean, Emanuil Ardelean, Petru Mutiu, Paraschieva Murgu, Dămian Juratoniu, Persida Regep, George Tomi, Petru Mihaiu, Petru Baran, George Brebu, Dumitru Țigu.

Eată acum și comitiva ce însoțește adresa de mai sus:

Onorabilă Redacțiune!

De aproape 2 luni „Tribuna“ de la Sibiu, și-a deschis coloanele sale colegilor gr.-cat. în chestiunea întemeierii unui ziar pedagogic, pentru cuvântul, că „Foaia pedagogică“ a distinsilor noștri profesori din Sibiu, care deși este o întreprindere privată, și a dat caracterul unei foi patente ortodoxe.

Cerându ni — se atunci și cuvântul nostru în cauză, am trimis Onor. Redacțiunii a „Tribunei“, cuvântul a 60 învățători gr.-or., pe care nepublicându-l, Vă rugăm pe D-voastră a' l' da publicității.

Convinsi fiind a priori, că în fața puținului spriginit material dat „Foi pedagogice“, apariția altei foi, va slăbi și mai mult sucursul material dat „Foi pedagogice“, și în consecință li va putea cauza slăbire; con-

siderând, că toată lumea serioasă, nu putea să găsească garanții suficiente, că noua creațiune, va putea cândva suplîngolul lăsat în urma „Foi pedagogice“, legitimă a fost durerea cuvântului nostru trimis.

În van sunt toate scusele „Tribunei“, că „Școala română“ nu vrea să înlocuească, ori să prevină vre-un organ pedagogic, căci, și așa zice: „Aceasta parte este, am putea zice, o nouă foaie școlastică“, ear' în însăși „Foaia populului“, Nr. 1, spune fără în cunjur, că „trei mii de învățători nu au loc unde să se întrunească cu toți“, considerând deci, de acum de apusă „Foaia pedagogică“.

Nu noi, ci cei de la „Tribuna“ reu sfîtuți au fost, când prin spargerea șirurilor învățătorilor au urmat principiului „divid et impera“ și ei nu au lăsat în pace și neprihănită nici școala română.

Ori cred dlor, că prin asemenea prestațiuni „literare pedagogice“, vor ridica prestigiul școlii române!

Nu voiu să fiu defensorul nici unui nefericit grup de vederi politice, „eminamente naționale“, însinuăm însă de nou protestul nostru energic, de a face și din cauza sfântă a școlii române, coadă la toporul veninos, care pus în o mână nefericită — taie adânc în corpul sângerând al națiunii.

Lăsați, Vă conjurăm, înca-i școala română curată și neprihănită de decădintă la care a-ți adus chestiunea națională!

Lăsați condeii pedagogici, în mâna acelor distincți bărbați de școală, cari, nu poavești, ci o înaltă cultură pedagogică dau inșetatei școlii române!

Probați, că înca-i în fața culturii naționale, Vă știți lăpăda de ori și ce considerații de partid și vanități personale.

Comloșul-bănățean, 10 Ianuarie 1899.

Iuliu Vuia.

Durerile grănițerilor.

Să știe că după introducerea în administrația civilă a români înca am lucru în slobozia Caras-Severin.

venit asilul tuturor lăpădaturilor din largul țerii ungurești. Am devenit noi străini pe pământul câștigat cu scump sângele părinților noștri.

Intriga e elementul de viață al guvernurilor ungurești. Așa ne intrigară, prin niște năimiți din sinul nostru, cu cari amăriseră zilele nemuritorului general Doda, și puseră în moștenirea lui pe locotenentul în pensiuie Ilie Curescu al cărui nume va rămănea spaima copiilor noștri, căci densul ne-a înjugat la robia sistemului de exploatare sub care gemem astăzi.

De loc după retragerea generalului Doda și începerea activității locotenentului Ilie Curescu, la anul 1890, se adresează grănițerii de odinioară, într'un memorandum, către generalul Doda ca și președintele comunității de avere a regim. 13 grănițeresc, cerând depunerea dlui Curescu dela postul de conducere și din comitet, căci prin uneltirile sale primejduiește averea comunității. „în vederea atâtor ilegalități — se jeluesc sute de grănițeri — propunem și votăm prin aceasta toată neîncrederea dlui Kuresko... și rugăm cu toată umilința, ca Ilustritatea Voastră să binevoiți a dispune delăturarea sa din sinul comitetului a unei astfel de corporațiuni, a cărei conducere un asemenea individ nici când nu a meritat-o, exprimându-ne totodată adâncul nostru regret că ne-am înșelat în speranța noastră“.

Dar bieții grănițeri erau deja în cursă, și generalul nu-i mai putea seoaate din ghiarele dlui Kuresko, în care ajunseră în lipsa trezviei lor. Koresko avea la spate puterea gu-

vernul, ce-i mai păsa lui de popor și generalul seu. A mers cu curajul până acolo de în fața spuse unui preot, că preoții spânzurați trebuie.

Așa chinură bieții grănițeri până în anul trecut când earăși se mișcară pentru eliberarea de sub jugul lui Koresko et comp. la restaurarea comitetului.

Restaurarea s'a făcut în 22 Martie 1898. Dl Koresko se proclamă însuși pe sine de ales, și apoi își alege cu volnicie, noul comitet.

Grănițerii, vre-o 300 la număr, protestează alegerea, dar acea se respinge, căci vezi doamne fișpanul nu poate desavua pe acela care a spart românismul în Caras-Severin, pe Dl Curescu cu conșoții sei. Eată protestul dat:

Ilustrității S. dlui Jakabffy Imre.

Comisar guvernial.

Lugoș.

In contra alegerii președintelui și a membrilor comunității de avere a fostului regiment rom. b. Nr. 13 ținută în Caransebeș, Martie 22, 1898 simțindu-ne nemulțumiți și adânc vătămăți cu procederea manifestată, ne luăm voie a înainta în termenul prescriș, următoarea apelațiune, la sată pe următoarele:

Motive:

1. Actul de alegere a președintelui și comitetului com. de avere nu s'a ținut în mod legal.

a) Actul electoral al acestei corporațiuni s'a presidiat și condus sub președintele de până aci, Ilie Curescu, al cărui post a venit sub alegere, expirându-i mandatul, și dreptul de activitate ca atare, cu ziua de 22 Martie 1898, când a fost reconstituirea pe alt period de 6 ani. Ne-am mirat când tot pe acesta îl vedem presidând, deschisend ședințe și conducend actul de alegere, fără a renunța de la presiđiu și a ceda, respective a provoca adunarea și a alege unii president ad hoc, ci și-a arogat, pe absolutistic de a presidia și această adunare electorală; drept arogat fără nici o basă provăzută în legile noastre constituționale; — ceea ce și Ilustritatea Sa, dl Coms. guvernial, ea fost președinte al acestei alegeri, trebuie să o recunoască. — Această procedură e nejustă și neechitabilă, cu atât mai virtos, că Ilie Curescu, ca persoană interesată de aceasta alegere, a presidat alegerea persoanei sale, proclamându-se însuși pe sine de președinte ales, contra candidatului Teodor de Seracin.

2. Nici pretinsul președinte, nici comisarul guvernial, înainte de votisare, n'a cerut prezentarea credenționalelor cuvenite, ci a declarat fără credenționale, reprezentanța com. de avere de constituită. Prin urmare se poate susține cu tot dreptul, că a votat și persoane neîndreptățite, neadeverindu-se identitatea reprezentantului.

3. In contra dispos. §-lui 47. al 3, art. de lege 32 1886, nu s'au ales bărbații de încredere, ceea ce înca ne face să protestăm, ca contra unui act ilegal săvârșit și neprevăzut în legile patriei noastre ca stat constituțional.

4. Deși statutul com. de avere nu prescrie nici o procedură cu privire la modalitatea votisării, pentru alegerea comitetului com. de avere; — totuși la această alegere are să se ia de bază legea electorală comunală, care e în vigoare; — și astfel trebuia să se ordoneze alegerea prin bilete de votisare, — ceea ce s'a cerut fără a se respecta.

8. Pentru postul de președinte, respective între candidații postului de președinte și între candidații membrilor din comitet s'a făcut votisare nominală. Protocolul de votisare însă — nefind bărbați de încredere — s'a purtat în mod arbitrar de persoane neautorizate de nimeni, ci de celelalte resate. Suntem deci sliți a protesta contra acestei abateri scârboase.

Pe baza acestor motive Vă rugăm Ilustrisimele dlui comisar guvernial să binevoia a înainta protestul nostru autorității competente, pe care o rugăm cu umilința, pe baza motivelor neconstituționale înșirate mai sus, să alegera președintelui și com. Comunității de avere efectuită la 22/III. a. c. a o anula și a se ordona altă alegere nouă, la care să se ia de bază legea comunală efect. din anul 1886.

Respingi din partea autorităților mai înalte, le-a mai rămas bieților grănițeri o singură cale și adică voful de neîncredere. Anume 441 de grănițeri cu propriile lor iscalituri trimis următoarele:

D-sale dlui:

locotenent în pensiuie

Ilie Curescu

Președinte al comunității de avere a fostului regiment confinar romano-banatic nr. 13

la

Caransebeș.

Intemplările din timpul, în care funcționați ca președinte al Comunității de avere și anumit cele petrecute anul acesta sub d-voastră și adică:

1. Alegerea nelegală și a astfel de persoane ca reprezentanți ai comunității de avere, cari n'au calificatiunea prescrișă prin lege: era datorința d-voastră a nu suferi aceasta, ci a protesta în contra-i imediat, ceea ce d-voastră, nu numai că n'ați făcut ci ați lăsat nebagat în samă și protestul ridicat de dl părinte Musta în ședința plenară de la 23 Martie a. c., cu aceasta v'ați făcut vinovat, că persoane de tot străine au câștigat dreptul de a putea vorbi în afacerile noastre.

2. Chipul și felul cum s'a săvârșit, la 22 Martie, prin d-voastră, alegerea președintelui, așa, că numai reelegerea d-voastră să isbutească, împotriva cărui fapt noi am și protestat la locurile mai înalte.

3. Marile malversațiuni descoperite din întemplare în pădurile „Toplețului“ și opozițiunea d-voastră în contra propunerii făcute în adunarea generală din 21 Sept. a. c., de reprezentantul „Pislii“, de a trimite îndată o comisiune la „Tisovitz“, ca să se convingă dacă nu s'a întemplat și în pădurile de acolo mai mari malversațiuni, fiind că chiar el a aflat, pe un mic spațiu 116 butuci nebătuți cu sigilul. — Amendouă aceste întemplări dovedesc, că personalul silvanastic și-a făcut în tot cazul cu neglijență serviciul în pădurile de acolo.

4. Almagiul nu e deloc reprezentat în comitet, ceea ce până acuma totdeauna a fost, și, noi avem dreptul să pretindem aceasta, căci nimenea nu ne reprezintă interesele în comitet. Știm foarte bine, că pricina acestei omiteri este, că noi nu suntem mulțumiți cu conducerea comunității de avere prin d-voastră.

5. La punerea de funcționari în serviciul pădurilor protejți pe Domasneni și în special pe neamurile d-voastră, aveți pentru ei posturi noi, așa de pildă pentru vărul d-voastră Nicolae Adamescu în casa grănițerească din băile Herculane, unde un atare post până acuma e ocupat și nici nu e de lipsă.

5. Vă folosiți de funcționarii pădurilor la facerea de servicii private așa de pildă — la lucru în grădina d-voastre de pomi, din Caransebeș, și acestora le acotați beneficii, ce nu se cuvin, și pe car codrenii ce fac serviciul greu în păduri și se află pe aceeași treaptă cu ei, nu le ai.

Te de aceste întemplări, pe cari d-voastră par le-ați pricinuit singur (precu puncte 4, 5, 6) parte le-ați lăsat să se întemple (p. 1, 2.) parte s'au petrecut sub d-voastră, ca președinte al comunității de avere ne îndreptățesc și ne silesc să vă declarăm, dl locotenent, că noi nu putem avea încrederea în d-voastră, fiind că vedem, că nu sunteți în stare să promovați și să reprezentați interesele comunității de avere independent de influințe externe

prelegere practică din studiul religiei". La discuțiunea următoare în ședința a 3-a asupra acestor prelegeri, au luat parte învățătorii Iuliu Crișan (Seliște); Dem. Lăpădat, directorul școlii capitale din Seliște, I. Popa, (Porcești); Constantin Totea, prof. semin. Dr. I. Stroia, de sine înțelegându-se că înțeleptul president dl. Dr. D. P. Barcianu, n'a lipsit pe numerosul auditor de vederile sale instructive și clare în materie de pedagogie.

Adunarea generală aduce dlui A. Galea și C. Popa, mulțumirile și recunoștința sa pentru rîvna lor.

În ședința a 3-a din 6 Dec. n., s'a discutat și asupra hotărîrii mai multor învățători din diecesă Caransebeșului și a Aradului, cari au luat laudabila inițiativă de a întemeia un conviciet pentru orfanii învățătorilor.

Presidentul, avînd în vedere, că inițiativa contemplează a înființa acest conviciet astfel, ca de el să beneficieze toți învățătorii români gr-ort din metropolie — pune la înima învățătorilor această afacere. Reuniunea ia cu plăcere act de laudabilă inițiativă a numitor învățători și prin biroul său îi vestește, că e decisă a le acorda tot succursul, și dacă e vorba, ca de conviciet să beneficieze toți învățătorii din metropolie — să se dea privilegiul și învățătorilor noștri din archidieceasă de a se îngrăda la satorirea dispozițiilor de înființare și administrare a convicietului.

Un dascăl de la sat.
(Va urma).

De la Sate. ✓

În nrul 144 (nr. de Duminecă) a „Tribunei Poporului” a apărut sub titlul „De la sate” o corespondență datată din Cii; tendința acelei corespondențe nu e informativă ci cămăntăre. Și cine se pune să cămăntărieze? Un băcândru „sodal meserias” căruia încă nu i sa coborît negreata sub nas.

A critica o acțiune s'au o procedură oarecare, numai așa are înțeles. Dacă acțiunea e în detrimentul bineului, dacă acțiunea procedură nu e în folosul comun, s'au o procedură scrisă după a urmat formelor prezente și critica numai atunci are loc, dacă prin aceea se îndreaptă răul, dar' nu se mărește. Corespondentul Dvoastră însă nu pentru aceste motive, ci în urma unui afect neplăcut de care e stăpănit și a luat aerul de a se juca de a-novecele.

Să vedem însă din ce „țintar” face coresp. Dvoastră „armăsar”. Sa protestat adică o alegere de învățător din Cii — la care am fost și eu de față ca privitor, ca mulți alții din jur, — pe motivele că alegerea s'a ținut după ce în urma discordiei s'a dizolvat odată sinodul, nevoind alegătorii să se țină alegerea în biserică, ear' în protocolul luat cu aceea ocaziune nu s'a indus numele celor prezente. Omitere din cauza că protocolul s'au redactat ca și când ar fi urmat votările, ajungînd însă la aceasta, fiindcă fracțiunea care ar fi voit votare nu s'a reintors la biserică după dizolvarea sinodului, s'a acamat cu unanimitate. Și de nu se făcea protest, trebuia să se ia cu altă ocaziune alt protocol, va să zică să se mai facă o alegere. Că s'a făcut protest contra actului e semn că nu sunt dați de rău acei ce au făcut protestul, ci că s'au mai copți de căl băcândrului „sodal meserias” și că cunosc constituția bisericească. Ca s'au adresat d. e. la mine sau la altă inteligent din jur cărăș e semn că au conștiința de limbă și nu voese a o batjocuri scriind cum le taie nasul. Unde e aci amăgirea?!

După aceste întreb: ce resp. a avut corespondentul din chestia a lumina pe cineva, sau ca să mă folosese de termenii s'ei a „stropi”? Dacă a avut scopul luminării, halal de așa lumina, mai are băcândrul „meserias” a se freca mult pe la nas până a fi în stare a lumina pe cineva; ne-

fiind dar copt pentru așa ceva, reese faptul că a avut intențiunea de a „stropi” atât pe cei „15 dați de rău” cât și pe mine și inteligența din jur la care se provoacă. Și cui a făcut serviciu prin aceea? De-abund-seama alesului, nemoteniei sale nu! A produs însă sânge rău nu numai în cei 15, ci în toate ramurile rubedeniilor, stîrnindu-le presupunerea, că chiar în conșlegere cu aleasa a scris aceea corespondență, ceea-ce însă nu e de crezut, deoar. ce nu se poate presupune să fie așa de mărginită că mărginire dovedește cuprinsul ei. Șieși cărăș s'a făcut un serviciu foarte rău, dovedind renitență față de aceia, cari mai cri ală tăieri la primit pe dînsul și pe părinții s'ei cu brațele deschise în comuna lor. Nămai despre Toți s'a făcut proverbul „Jasa pe Tot în casă, că te scoate dela masă”. Românul nu răsplătește ospitalitatea prin elevetri.

Ea din parte mi, de nu eram atăcat în caracterul meu, nu dădeam nici o atențiune acelei corespondențe, dar' așa trebuie se insist asupra adevărului, provocînd pe corespondentul Dvoastră să dovedească: pe cine și cu ce am amăgit să facă și să subcrie protestul? Știe Dsa ce însemnează vorba amăgire? Lămurească ce înțelege sub cuvîntul „stropit”? Știe dsa ce e modestia? Luată-l'a cineva „procator” sau ba?

Ear' de încheiere primească următoarele sfaturi:

„să nu-și bege limba unde nu i farbe oala”, căci nu e vrednic și nu se ține de dînsul a critica un act trecut și purces de la un for așa înalt cum e Ven. Consistor.

Dacă ti place a scrie în gazete, învețe mai întâiu cum se scrie și se rumege ce scrie, pentru-că „paserea se cunoaște de pe penă și omul de pe vorbe” și în fine: scrie despre cei cade în cadrul meseriei sale, ear' la ce nu se pricepe, nu se amestece, ca să nu fie timbrat de prost și nepriceput. Scrieți sat!

Budești, 20 Decembrie v. 1896.

Cu stimă:

Nicolau Boscaiu.

Învățător.

Nota redacției. Am dat aceea corespondență pentru că eram rugați cu multă insistență și fiindcă nimenui nu vroim să-i tăiem calea de a discuta chestii publice, mai ales când subserie scrisese sale. În caracterul dlui învățător Boscaiu se înțelege, că nu am intenționat să lovim, mai ales că întotdeauna am mărturisit, că e unul din distinșii învățători ale cărei sentimente pentru binele public sunt îndoobște cunoscute.

Respuns din Covăsinț.

Covăsinț la 21 Ianuarie 1899.

Cu ocaziunea adunării reprezentanței comunale pentru votarea unei sime bisericești noastre, ca membru, cu sânge rece, fără înfuriere am făcut atenți pe membrii, că mai mult ajutor să face bisericii când s'er încassa suma de 5000 fl. ce o are biserică în comuni de zece de ani, nu cumva să se peardă, din care sumă apoi se poate vota bisericii respective o poate folosi biserică pentru scopurile ei, dar' banii comunali fiind bani gași, am aflat de consult ca să se reserve pentru timpuri mai grele.

Dar' pentru desmăntirea corespondenței din Nr. I al „Trib. Poporului” și pentru îndreptarea alipirei și iabirei mele cătră sf. noastră biserică și cătră Dzeu, fără a mi aroga de laudă, amintesc, că din toate puterile materiale și spirituale, eu și familia mea a fest și este, care a donat sf. bisericii un prapor ornat, care a făcut 2 scaune, bisericii folositoare și care sunt gata în tot momentul să aduc sacrificii pentru scopuri sfinte și filantropice naționale.

Rog deci pe onoratul public să judece încât se pot valida epitetele coresponden-

tului asupra persoanei mele și sunt convins, că judecata va fi în favoarea mea.

Al Dvoastră devotat stimator.

Mihail Boba.

Oameni rătăciți.

Rudmanești în 2 Ianuarie 1899, st. v.

În comuna noastră s'au o sumă de oameni cari nu merită a purta chipul și să se înereia lui Dzeu în ziua de Duminecă preotul nostru a eșit pe auzes cu colecta pentru răposatul în Domnul B. de Șaguna, arătându-ne cine a fost și ce a făcut pentru binele națiunii, zicînd că fiecare zi după putință să contribuim pentru monumentul Lui.

La aceste, niște oameni bătrîni cari, sunt cântăreți de sîrînă, au răspuns că ei nu vor să dea nimic zicînd: da ce sa dau eu lui Șaguna căci după el au rămas 100 000 fl. și una și alta, cari nu s'ar fi căzut să se audă din gura lor plase, oameni cu carte și cântăreți buni, între aceștia au fost și birtașul Nicolae Rista care ear' așa a răspuns și a fugit din sf. biserică.

Acoste le adac la cunoștința taturora ca să nu i urmeze, ei să contribuim cu toți celora ce iupta pentru noi.

Mai amintesc o faptă și a lui Marcu ear' cântăreț și e om cu carte, însă e unul din cei mai... oameni se amesteacă în lucrurile preotului și a învățătorului, și nu știe de omenie ei scrigă „mă popi”, „mă dascăle ca și când un preot și un învățător nu ar merita să zică: Domnule Părinte, s'au domnule învățător. La aceștia le zice un cuvînt:

Rușine să le fie că nu știu prețui conducătorii lor ei mai mult prețues pe un venit s'raia din lume.

Îndreptați-vă căci altfel ajungeți rușinea neamului românesc.

Niță arădunul.

Onorate Dle Redactor. Deși nu s' harnice să scriu așa bine, să se poată fi publicat, dar' pricepa pentru care scriu e așa de mare, onat din înlesce. Pentru aceea Vă rog să D-vă scrie pe a tocmăți unde nu i bine.

Comu... Măderat, poate că știți că e mare și tot cu români de ai noștri, până acuma o mers cu pildă înaintea altor sate, avînd oameni harnici și lucrători (dar cam sărae), apoi deștepti și cu trager de inimă la treaba românească. Școlii românești ca la Măderat (3 la număr) cu greu se află mai bune, apoi avem și cor, și bibliotecă și de toate, și tot au mers bine până ce nu s'a făcut școala ungurească (cu un învățător de român, de pe Criș). Niște oameni, cari și-au uitat de ei și au dat pruncii să învețe limba ungurească (Rușine! Red) dar' vai și amar și de așa învățatură, că toată ziua's pe uliță și se bat și sudue pe D-zeu. De una ne pare bine, că din școala aceea se dă o așa învățatură, fiindcă e ungurească. Apoi dascălul? Nu este zi în care să nu fie beat. Rapt de beție e silit se doarmă, ear' școala e ca vai de ea. Pruncii lavața ce le arată un puia de maistor, altceva nimic. (Rușine să le fie acelor părinți cari au prunci acolo și nu bagă seamă de învățatura ce o capătă în școala ung. Red.) Ne pare rău că unblă atăta prunci, toți de vințelari și acestia când vor fi mari n'or ști nimica și ne mai doare, că învățătorul e Român și prin purtarea lui necinstește neamul românesc. Dar ce e și mai urt! Venează după oameni, numai ca să și câștige cinste înaintea celor mai mari dela vărmașie. (Poate să i fie rușine. Red.) Acum ca să și facă și mai mare fală, u... bla se ducă feciori în toată seara, să-i învețe ungurește a vorbi, dar' după cum mi-o spus chiar unuletru înpojobirea școalelor provăzîndule dintre ei, în loc să învețe, ei beau și joacă cărțile și de așa ne doare, că feciorii n' alte. Rugăm pro bunul Dumnezeu ca toți învățătorii să urmează osemplul lor.

George Uroș.

Dacă în toate școalele ungurești să dă atăta învățatură, ca în cea de aicea, apoi o fi tare bine de noi, că rătăciți, n'or ști nimica.

Măderat.

Un corist.

Oameni harnici.

Zina a doua de Crăciun am avut fericirea să o petrec în sinul rudeniilor mele din Cuvin (Cotul Arad).

Aici am văzut o mulțime de lucruri frumoase și demne de urmat; din cari unele merită a le aduce la cunoștința Oa. publice române.

Ca creștin și român am mers și eu la biserică. Ordinea și rîndul bun ce l'am văzut aici m'a înveselit.

Bărbați și femei, prunci și fete erau de față în cea mai frumoasă rînduială în număr așa de mare, încât abia în cuprîntea biserica lor cea mare și atât de pompoasă.

În tot timpul liturgie, o cruce n'a trecut, fără se nu o făcă toți ca la comandă.

Când mă eugat la cântările frumoase ale cântăreților de aici în adevăr nu de graba e vorba: „cântări ca în Cuvin nu află.”

Cântăreții sunt o mulțime, așa în cât strănele abia îi cuprînde. Un semn bun acesta. El arată, că poporul de aici pricepe în deajuns rostul cărții și a învățaturii primite în școala lor confesională.

Fără îndolala însă corul, frumosul lor cor, condus de harnicul lor învățător, Dimitrie Popovicio, le-au făcut vîrfurile la toate.

Acet cor te făcea a te eugata în altă lume cu cântările lui frumoase și plăcute.

Cinste vouă coriștilor! Onoare conducătorului vostru.

M'am depărtat de aici cu dorul: O de ar fi și la noi asemenea cor.

Minișanul

Producțiuni și petreceri.

Producțiunea aranjată de corul pruncilor școlari din comuna Janova în ziua primă de Crăciun a dovedit că corul mixt al pruncilor școlari format la inițiativa Domnului învățător Alexie Putici și Domnișoara învățătoare Sidonia Niga au fost cât se poate de laudabil.

Programa au fost din 41 puncte dintre care scoțind pe cele mai interesante, 1. Motto: Cine e Dumnezeu mare, apoi „Nașterea Domnului și Măntuitorului nostru Is. Chris. Această Naștere au stors lacrimi din ochii creștinilor ascultători, mai ales acolo unde Iosif cu Maria, căutînd loc de naștere, și neprimîndui, iau amenințat să meargă că vor stobozi cămă și al doilea plin ciutironul de Irod au poruncit să se taie toți pruncii de doi ani în jos, din carele seamnele sau făcut înaintea publicului ear' Rahila plîngea și se jeluia vîzînduș pruncii cum îi taie argașii lui Irod...

După aceea au urmat declamația: Cerșitoarea de o școlăriță de 10 ani Saveta Uftiniantu, care după declamație sau plin norocul! Pasere Galbană în cice. Sau declamat mai multe poezii, toate au fost bine succese și bine răsplătite din partea publicului. Producțiunea s'a încheiat cu Calușerul și Bătula în frunte harnicul nostru învățător Alexie Putici.

Locul de laudă l'au Domnului învățător și Domnișoara învățătoareasă dela clasa de fetiță din lo. Antonia Niga. Public a fost foarte mulțumit încât sala de învățămînt a fost îndolala, încât au stat și afară.

În fir Domnul învățător după conțert ca înțare au rostit niște cuvinte poporului. Te frumoasă mulțumind pentru buna înțare, ear' poporul ca dintrun organ au înțat ca toții „Trăiască.”

Conțertul dela conțert au fost destinat întru înpojobirea școalelor provăzîndule cele de lipsă precum mape, icoane și altele. Rugăm pro bunul Dumnezeu ca toți învățătorii să urmează osemplul lor.

NOUTAȚI

Arad, 27 Ianuarie n. 1899.

Români bravi. Fruntașa comună românească *Cenadul ungiuresc*, mai până ieri, a laltăieri, era plină cu prăvălii jidovești, cari numai bijălia de bogățiile adunate dela poporul românesc.

Nu era nici o mirare, căci poporul nu se pricepea la neguțatorie, iar în trecut indemn și încrăgare nu avea dela cine primi. Astfel toate isvoarele grase de venit și toate întreprinderile erau în mâinile jidanilor.

Așa era în trecut. Acum însă e alt-ceva. Românii s'au deșteptat, și au deschis ochii și au strigat: „Destul a fost!”

Inteligența noastră, în frunte cu bravul preot *Romul Nestor*, a dat indemn popoului și acesta, încetul cu încetul a îmbrățișat negoțul, așa, încât azi e aproape tot trecut dela jidanii la Românii noștri. Și azi Românii noștri din Cenad nu mai sunt siliți să și cumpere cele de lipsă dela jidanii, cari numai batjocură făceau din țărani noștri.

Ți-e mai mare dragul să vezi pe acești harnici Români înaintând din zi în zi în simț național, în bună-stare materială și în cultură românească!

Cinste și laudă vouă bravilor Cenădani! Cinste și laudă inteligențelor voastre conducători, cari cu atâta rîvnă lucră pentru deșteptarea și propășirea întru cele bune a bravului popor din Cenad.

Onoare *Dnu* preot *Romul Nestor*, sub a cărui înțeleaptă ocărmuire comună a încput a înflori! — Deee bunul Dzeu, ca faptele voastre să afe urmare pretutindena!

Romul Luțai.

Să nu cumpărăm de la străini! Nu e de ajuns, că străinii zilnic ne prigonesc, dar' apoi chiar și noi Românii suntem de vină, că ne prigonesc și își bat joc de noi.

Noi nu prea ținem unul cu altul deși cu toții suntem frați și ar fi dorința noastră, ca să ținem mai mult la deapropoalele noastre decât să ajutăm și să îmbogățim pe străini.

Sfaturile date de iubita noastră foaie „Tribuna Poporului” mai anul trecut, încă mulți dintre cetitorii noștri nu le ascultă și încă mulți dintre ei cumpără de la străini cari ne juoaze cu totul.

Mulți din nepricepere cumpără dela străini zicând, că marfa aceea e mai bună, pe când de multe ori e mai rea și mai scumpă, ca cea de la meseriași și neguțatorii noștri români.

Străini apoi, după-ce se îngrășe de pe pelea noastră, rid de noi, când ne aflăm în lipsuri pe când dacă am ajuta pe ai noștri și ei ne-ar ajuta pe noi. Străinii din banii noștri își fac palate scumpe și privind la bietul țeran cum muncește își bate joc de el.

Sfătuesc deci pe toți cei ce citesc „Tribuna Poporului” ca să nu și lapede banii în punga străinului ci numai Românului să-i deee banii, căci el este fratele nostru!

Iosif Ieremia.

Rectificare. Primim următoarele: De vrasem în corespondența mea din Nr. 234 al „Tribunei Poporului” că abstau de la ori ce alt răspuns. Făcându-mi-se o gravă învinuire însă trebuie să mă rectific.

Declar că atât corespondența anonimă cu Nereantul, cât și cea subscrisă de mine sunt ale mele.

Că eu se fi cerut grație protopretorului spre a fi ales membru în congregațiune, este o infamă și josnica minciună.

Nereu, 13/24 Ianuarie 1899.

George Mezei.

Necrolog. Despre unul din fruntașii vieții noastre naționale, despre fostul secretar al adunării memorabile dela 3/15 Maiu 1848, primul următorul anunț funebru:

Ioan de Lemény în numele său și'n al soției sale Maria născ. Horváth de Zalaber, precum și în numele fraților săi: Dr. Pomiliu de Lemény, Dr. Nicolae de Lemény și soția Minerva născ. Caravia și copiii lor Maria, Ionel, Felicia și Nicu, și Dr. Liviu de Lemény și soția Eleonora născ. Dórr și copiii lor Livia, Maria, Eleonora, Vera și Liviu, cu adăncă durere face cunoscut, cumcă iubitul lor părinte *Illustrissimul Domn*

Ioan Bran Pop de Lemény et Kozla, c. r. consilier la curtea de apel în pensiune, fost căpitan suprem al Districtului Făgăraș, asessor și defensor matrimonial la Consistoriul metropolitan gr. or. român etc., după o lungă activitate pentru biserica sa și națiunea sa, pentru tron și patrie, în 11/23 Ianuarie a. c. la ora 10 din noapte în etate de 88 ani împărțit cu sfintele taine fără multe suferințe a reposat în Domnul. Remășițele pământești se vor conduce Miercuri în 13/25 Ianuarie ora 2 p. m. din casa proprie (șirul cetățuiei 5) la biserica Sfintei Adormiri din Brașov vechiu și se vor așeza spre eternă odihnă în mormântul familiei.

Fie-i țerina ușoară și memoria binecuvântată!

Brașov, 12/24 Ianuarie 1899.

*

Pom înflorit în Ianuarie. Eu subsemnatul din comuna Măderat, preumblându-mă în serbătorile dela Bobotează prin grădina, am aflat un prun bistriți înflorit.

Petru Pescariu.

*

Agata Bărsescu în Cernăuți. Cetim în „Patria”: Duminecă la amezi a soșit celebra noastră artistă *Agata Bărsescu* la Cernăuți, ca să absoalve un ciclu de patru reprezentări la teatrul orășănesc. Sosirea aproape pe neașteptate a d-sale a fost cea mai plăcută surprindere pentru toți admiratorii artei înalte și numeroși amici. Artista a început debutul Luni în roul Margueritei Gauthier din piesa lui A. Dumas ls „Dama cu camelii”. D-soara *Agata Bărsescu* a fost într'o dispoziție escelentă. Toate nuanțele atât de fine — dela veseli la nebună până la cele mai tragice accente ale acestui rol atât de complicat, a-i fost prestate cu cea artă profundă și particulară tragedianei noastre, care foarte mult te străbate și pătrunde în suflet. Am avut ocaziunea a o admira de mai multe ori în acest rol, dar' în totdeauna pare că ceva nou ni se ivește înaintea ochilor, pare că ceva nou vine să ne cucerească. Aplause furtunoase și des repetate urmară fiecărui act, recompensând admirabila prestare a debutantei-oaspe. Cu toate aceste am părăsit teatrul plin de nemulțumire. Causa zace în regia și arangiamnt. Încă nici odată ansamblul în piesa aceasta nu a fost atât de rău, ca de astădată. Am avut ilusia, că ne aflăm în cea mai perfectă „Schmiero”. Și precum a fost ansamblul, așa în multe privinți a fost și arangiamntul scenic — ambele au fost șcandaloase.

Cornul gr. or. rom. din Checia-rom. a predat în seara de 26 Decemvrie c. v. 1898 Concert imprenuat cu teatrul „Sărăcie Lucie” de I. Vulcan, sub conducerea d-lui Inv. Ioan Rațiu. Publicul a fost așa de numeros, încât la timpul de începerea Concertului nu am mai putut străbate în sală dela o parte la cealaltă și atâta bucurie era în inimile publicului încât am mai repetat cântările câte odată. Dar' mai ales când am predat teatrul așa a ris publicul încât nici nu au putut înțelege toate cuvintele, când au văzut și au auzit cuvintele lui Viligă nebulul satului: cântat de Simion Birdeanu, corist, Ioția Cărăușu, cântat de P. Bugari, apoi Sanda vrăjitoarea de G. Popovici, și Sivu Iernilă episcop... P. Itinianț publicul au fost foarte mulțumit cu cele văzute. Intre pause s'au jucat jocurile naționale „Bătuta” și „Călușerul”.

A suprasolvit dl părinte Gavril Sălagianu 80 cr., dl notariu local 40 cr. dl vicenotariu local 40 cr. dl Ioția Itineanțu 40 cr. pentru care bunavoință primească sincerile noastre mulțumiri. Bani sau încasat la 80 fl. din care sumă a n acoperit cheltuelile Concertului și restul s'a pus în cassa de păstrare Postală din loc.

Checia rom. la 21 Ianuarie c. n.

Petru Itinianțu
econom și corist.

era în dujmănie cu Țarul tuturor Rușilor. Conte Leo Tolstoi, când s'a întâlnit cu Țarul era în haine țărănești. Țarul l'a sêrutat, după cum e obiceiul în Rusia, pe frunte și pe obraz. Tolstoi la rândul său și el la sărutat pe atotputernicul Țar. Când au început a vorbi despre desarmare, Tolstoi a zis: Numai atunci voi crede în puțința desarmării, când M. Voastră însuși va da pilda celorlalte popoară. Țarul a rugat pe Tolstoi ca și el să se pună în slujba frumoasei idei a desarmării. Tolstoi i-a răspuns, că în lucrarea cea mai apropiată va scrie despre desarmare.

*

Bêtrânețe adânci. În comuna Zervești e aflat o babă bêtrână de 87 ani, care merge încă și acum ca bêtrână drumul din Zervești până la Caransebeș pe picioare, drum de un ceas și jumătate. Bêtrâna nu bea nici o beutură spirtuoasă, e sênătoasă ca pește.

Ab. 2254.

Hoțul țaranilor. Un înșelător cu numele Otenhalik s'a năpustit asupra plugarilor din jurul Mohaciului, îndemnându-i să cumpere mașini de la o fabrică mare din Budapesta. Agentul de obicei se ducea peste noapte nu la hotel ci pe la țărani, cari mi-loși cum sunt și ospitali l'au primit.

Otenhalik însă ori că îi înșela de iscăleau cambii ori că preste noapte le fura tot pe ce putea pune mâna. Feriți-vă de străini și nu-i primiți în casă, mai ales dacă se dă ca agenți.

Lucruri rușinoase Ni-se scrie din Cooop următoarele: „Cassarul de porție și cu alți doi bôrbați jucând cărți până noaptea târziu, — un fciior, care își perduse banii, — desbracă șuba și gubărează bancul, ce era de 11 fl. Deși perde șuba în cărți, el ia îndărăpt și șuba și banii. De aici se înceacă la bătaie de răsturnă nu numai masa și scaunele, dar' și cuptorul. Să le fie rușine!..”

Un plugar.

Zicem și noi să le fie rușine, nu numai pentru bătaia, la care de regulă duce pe oameni jocul de cărți, — ci și pentru virtos pentru că nu putem consimți că țărani noștri să și risipească agonisintele în jocuri de cărți cu bancuri de 11 fl. Redacțiunea „Trib. Pop.”

Petrecere de Ida maro. Primim următoarele rânduri: Cu deosebită plăcere vê aduc la cunoștință reușita petrecerei tinerimei de aici. Ea s'a ținut la 6/18 Ian. Cuvântul de deschidere l'a rostit dl Inv. Alexandru Gherghel, care foarte mult muncește pentru binele poporului. Au urmat apoi mai multe declamațiuni și cântări. Școlarii dlui Inv. s'au produs foarte bine. Predarea piesei „Cărlanii” a fost bine gustată de numeroșii oaspeți care au luat parte. Venitul a fost menit pentru școală.

Ignat Visuian.

Ghicirile din N-rul trecut de Duminecă le-a deslegat d-soara Aurora Leuca, Pancota; d-nii: Titu I. Ghidiu, Brașov; Arcadiu Crăsnic, Utvin; Ioan Magda, Oda-de-jos; Ieremie Mihaiu, Nadlac, Abon. 1278, St.-Nicolaul-mic; Dimitrie Simea, pedagog; Al. Drimba, ped. abs. Arad; Isidor Blaga, Lanerâm; Ioan Luchița Lugo; Ioța Perian, Oravița; D. Albu, Bencecul-român; Romul Luțai, Arad; George Muntean, Vrani, Iosif Olariu, Sarazaniu; Dimitrie Stoi, Secian; Iosif Mihaiu, Nereu; Const. Adam, Caransebeș; Petru Vanc, Măderat; Traian Dragomir, Lugo; Teodor Popa, Chelmac; Dimitrie Bosneacu, Păulis; Simeon Caprița, Dognecea; Atanasiu Mioc, Ciclova; Nic. Vucu, Secașiu. At. Lazar, Betlen G., I. Murășan, Ohaba. (Cari vor mai trimite, vom urma a-i publica).

Poșta Redacției.

G. Muntean, Vrani. De la dl N. Ștef, învătător în Arad.

Ioța Perian, Oravița. Când le va veni rândul. Trimite ce mai ai.

Dl Albu, Bencecul-rom. Trimite. Tot ce-i bun, publicăm cu plăcere.

Correspondentului din comuna Constanța,

care ne scrie despre notarul **Nr. 12** novici! Te rugăm să ne spui numele, ne scrii apoi mai la înțeles și nu așa lung, și apoi publicăm, ca lumea să știe ce ce întâmplă.

Abon. 1420. Au mult haz cele ce scrii, dar' teatrul de acesta nu publicăm.

Dlui Ioan Jebelian, în Egreș. Te rugăm să ai răbdare, că îndată ce le vine rândul, le publicăm cu cea mai mare plăcere. Trimite și până atunci ce ai, ne vom bucura.

I. M. Satu-Nou. S'a publicat și sfârșitul în Nrii ce desigur îți vor fi sosit deja.

Celor din Nereu. În numărul viitor.

Repriviri economice:

Piețele fiind în decursul săptămănei slab cercetate cerealele s'a vândut cu următoarele

Prețuri:

Grâu: s'a vândut cu fl. 10.20—10.25
săcară: „ „ „ „ 8.—8.15
Orz: „ „ „ „ 6.10—6.40
Ovês: „ „ „ „ 5.70—6.10
Cucuruz (porumb) vechiu . . . 5.55—5.60
„ nou 4.56—4.60

Prețuri cu term'n.

Grâu pe Martie fl. 9.72—9.78
„ „ Aprilie „ 9.57—9.59
Săcară: „ Martie „ 8.27—8.29
Cucuruz: pe Maiu „ 4.89—4.95
Ovês: pe Martie „ 5.89—5.90

Diverse:

Făină:
No 0 1 2 3 4 5 6 7
fl. 16.80 16.20 15.60 15.— 14.80 13.70 12.40 10.20
7 și jum. 8
8.— 5,70

Făină: de săcară:
No, 00 0 0I I II B III
— fl 14.— 13.50 13.— 12.60 11.50 10.—

Tărițe fine fl. 4.— comune fl. 4.—
Mau (măl. măr.) Nr. 0 1 2 3 4
11.75 11.76 10.25 10.25 9.50

Fasole albă s'a vând. cu fl. 6.75—7.25 100 kl.
boabe rot. „ 6.50—6.75 „ „

Linte fără gărgărițe „ 10.—16.— „ „

Mac „ 33.—35.— „ „

Semăntă de cânepă „ 11.—11.50 „ „

Chim „ 26.—28.— „ „

Unsoare de porc „ 53.50—54. „ „

Slănină „ 47.—48.— „ „

Prune 80/85 bucăți bosniece fl. 7.50

„ 95/100 „ „ „ 5.25

„ 115/120 „ „ „ 4.20

„ 80/85 „ sârbești „ 7.25

„ 95/100 „ „ „ 5.—

Semințe:

Trifoiu roșu: recoltă de 97 cu fl. 40.—48.—

„ „ „ 98 „ „ 46.—52.50

Lucernă: ung. „ 97 „ „ 40.—46.—

„ „ „ 98 „ „ 52.—58.—

In: după calitate . . . „ 10.—10.25

Ulei de napi 33.50.

Petrolu american rafinat fl. 23.— 100 kl

„ rusesc „ 20.50 „ „

„ de Orșova „ 19.50 „ „

„ de Brașov „ 18.25 „ „

Spiri grob pentru rafinat fl. 17.75

Lână: de vară fl. 92.—98

„ vântă „ 85.—88

„ albă „ 95.—108

Pei lucrute:

prima Einsatz-Terzen 10—13 Kl fl. 144.—146

„ „ 14—20 „ „ 148.—150

„ Zweisatz „ 20—22 „ „ 138.—135

„ Dreisatz „ 23—24 „ „ 142.—144

„ „ 25—30 „ „ 145.—146

„ de bivol „ 22—26 „ „ 122.—125

Editor: Arel Popovici-Bareanu.
Redactor responsabil Ioan Russu Șirlianu.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuielile de intabulare.

Provoacă-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși s-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4¹/₂ și 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 220 19—56

Szücs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Fondată la anul 1830.

COMPACTORIA LUI
ALOIS WELSER

în Arad, piața Libertății Nr. 3.

Se recomandă publicului românesc din Arad și jur.

Primește tot soiul de lucrări ce tale în specialitatea compactoriei. — Toate comanda se execută prompt și iute.

Prețurile cele mai moderate. 247 8—

Fondată la anul 1830.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

FILIALA ÎN FĂGĂRAȘ EN GROS ȘI DETAIL.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Branșa de coloniale

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaiuri (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba, cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr litru în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigenă. Liqueururi străine și din țeară. Tuică bătrână, sligoviță, tesoavină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Iere moi și proaspete. Iere roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ceară, stearină, parafină și sêu. Singurul deposit al fabricii de luminări și stearină Moessner & Mersing din Galați (România)

Branșa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichel, barchet de vară (de vară și de iarnă)

Garnituri de masă, serviete și proscape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon Oxford, Creton Pânzături.

262 4—50 Bumbacuri de impletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bireă.

Mătăsuri de cusut și brodat în colorii veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mühlhausen i/E, cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru băbați și pentru turiști Gulere mangete și crava'e

Mare sortiment de ciorapi pentru băbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

Se primesc comande pentru următoarele lucruri:

Circulare și prețuri-curente

NOTE

Opuri și Broșuri

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“

A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci

PLICURI

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează propmt.